

GLAZBA KOJA ODGAJA

fra Dejan Međugorac

U staroj Grčkoj, koja se obično uzima kao kolijevka zapadne civilizacije, glazba je bila sveprisutna i vrlo važna u svakodnevnom životu. Iako malo znamo kako je grčka glazba zvučala, klasici nas izvještavaju o tome da je glazba kao umjetnost u staroj Grčkoj bila sastavni dio njihova života. Grci su smatrali da pouka u pjevanju i sviranju treba biti sastavni dio obrazovanja svakog slobodnog građanina. Glazba je bila važno obilježje obiteljskih proslava, svečanosti i religijskih obreda. "Mi pridajemo iznimnu važnost glazbenom odgoju jer ritam i harmonija najdublje poniru u unutrašnjost duše i tu zauzimaju najsnažnije uporište, donoseći vrlinu u njihov odgoj, čineći čovjeka krepkim." (Platon).

Glazba je neodvojiva od ljudskog života jer njom čovjek izražava svoje najdublje osjećaje i raspoloženja, od najtužnijih do najradosnijih. Danas je glazba postala dijelom svakodnevice: prati nas u sredstvima javnog prijevoza, potkrepljuje naše strpljenje u čekaonicama, stvara ugodu u trenucima zajedništva... Prati nas posvuda, a neki se od nje ne odvajaju ni za vrijeme rada, ni za vrijeme odmora.

Glazba i liturgija

Skladba i pjevanje nadahnutih psalama popraćeno glazbalima bili su već u Starom zavjetu usko povezani s liturgijskim slavljinama. Crkva nastavlja i razvija tu tradiciju: „Razgovarajte među sobom psalmima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu“ (Ef 5,19) (usp. KKC 1156).

U šestom poglavlju dogmatske Konstitucije o svetoj liturgiji „Sacrosanctum concilium“ Drugog vatikanskog sabora pod naslovom „Sakralna glazba“ piše: „Neka se uvelike cijeni poučavanje i prakticiranje glazbe u bogoslovijama, redovničkim novicijatima obaju spolova, u studijskim kućama te u ostalim katoličkim zavodima i školama“ (br. 115). Iz navedenog citata možemo zaključiti da liturgijsko pjevanje zauzima značajno mjesto u odgoju budućih svećenika. Ono potiče ljudski duh na hvalu Bogu i zahvaljivanje na čudesnim Božjim djelima. Liturgijsko pjevanje odraz je Božjega sklada i slika crkve koja u sebi želi biti jedinstvena i složna. Neprestano trebamo biti svjesni da je glazbena baština Crkve blago neprocjenjive vrijednosti jer tvori potrebit i sastavni dio svečane liturgije, kojoj je svrha Božja slava i posvećenje čovjeka (usp. Sacrosanctum concilium, 112).

U našoj se redovničkoj zajednici posvećuje velika briga njegovanju i uvježbavanju crkvenog pjevanja. Zbog toga se trudimo da pjevanje u našoj samostanskoj crkvi, prvenstveno u svečanim prigodama, bude svečano, dotjerano i skladno. I zbog toga, pjevajući u liturgiji slavu Bogu, već na neki način anticipiramo i približavamo se uzvišenoj nebeskoj liturgiji i tako se ujedinjujemo sa stanovnicima neba gdje sveti i anđeli slave Boga, i tako smo već na neki način postigli svoj cilj, to jest slavljenje i hvaljenje Boga.

Pjevajući, na dublji način ulazimo u smisao liturgijskog teksta jer glazba komentira tekst nadahnjujući se na njemu. Pjevanje nas međusobno dublje povezuje i ujedinja u zjedničkoj molitvi i uzdiže nam duše k Bogu. Instrukcija „Musicam sacram“ iz 1967. godine piše: „Pjevanjem se ugodnije izražava molitva, jasnije se očituje otajstvo svetoga bogoslužja te njegov hijerarhijski i zajednici svojstven značaj, složnim se glasom dublje zahvaća jedinstvo srdaca i čitavo slavljenje ljepše iskazuje unaprijed ono bogoslužje koje se vrši u nebeskom Jeruzalemu“ (br. 5).

Nažalost, svjedoci smo doista da se u liturgiju uvukla glazba koja je sama sebi svrha, koja se događa sama od sebe bez ikakvog osvrta na liturgiju samu, okrenuta prema čovjeku, a ne od čovjeka k Bogu. Mnogo je puta praksa pokazala da se takva glazba ne dotiče ni vlastitosti liturgijskog vremena, ni sadržaja dotičnog blagdana,

nema nikakve veze s liturgijskim čitanjima, gubi svaku dodirnu točku sa specifičnim liturgijskim dijelovima.

Potrebno je stvoriti novi duh i ispravno poimanje liturgijskog pjevanja, gdje nam na pomoć mogu biti razni crkveni dokumenti i upute o svetoj glazbi, jer nisu glazbeni trendovi ti koji diktiraju liturgijsku glazbu, već glazbu treba podrediti liturgijskim normama. „Poteškoće s liturgijskom glazbom razrješavaju se samo ondje gdje se gaji ispravan odnos zajednice prema liturgiji i gdje se vjernike ustrajno odgaja za puno, svjesno i djelatno udioništvo u slavlju otajstva vjere (Ante Crnčević, Živo vrelo 9/2012.)“

Ako dobro pjevamo, približavamo se uvijek onoj uzvišenoj liturgiji, koja je prvi izvor svih liturgija, gdje korovi anđela slave Boga svemogućega licem u lice i pjevaju: „Svet, svet, svet, Gospodin Bog.“

